

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของป่าชุมชน 2) ศึกษาแนวโน้มต่อการมีส่วนร่วมการฟื้นฟู อนุรักษ์ ป่าชุมชน

วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 18 ราย ประกอบกับการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และการลงภาคสนามเพื่อการสังเกต โดยรวบรวม ข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การใช้ตรรกะประกอบบริบท

ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเปรียบเทียบช่วง 15 ปีก่อน และ 15 ปีหลัง มีดังนี้

1.1 เศรษฐกิจในชุมชน 15 ปีก่อน มีการทำเกษตรแบบเก่า การทำนาใช้เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ทำให้ใบยาสูบถูกพ่อค้ากดราคา แม้การใช้จ่ายในครัวเรือนยังไม่สูงนัก 15 ปีหลัง มีการทำเกษตรแบบสมัยใหม่ การทำนาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ต้นทุนการผลิตสูง จึงไม่คุ้มค่าการลงทุน และปลูกพืชผัก ถูกพ่อค้าคนกลางเอารัดเอาเปรียบ ค่าใช้จ่ายครัวเรือนสูงขึ้น แต่รายได้ยังไม่มากจากอดีต มีการเพิ่มค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตรหลาน ผลักดันให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าชุมชน ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของป่าชุมชนอย่างรุนแรง

1.2 สังคมของชุมชน 15 ปีก่อน อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรยังไม่มาก การสร้างบ้านอยู่อาศัยมีลักษณะเรือนไม้ชั้นเดียว ยกพื้นสูง สุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปกติ รัฐออกนโยบายให้เอกชนสัมปทานป่า แต่ชุมชนไม่ได้ประโยชน์ การใช้ไม้บางชนิดทำเป็นยา สิ่งแวดล้อมยังดี สภาพอากาศ ไม่ร้อนมากนัก ดินน้ำยังมีความอุดมสมบูรณ์ 15 ปีหลัง ประชากรเพิ่มมากขึ้น การสร้างบ้านเรือน เป็นลักษณะ 2 ชั้น นิยมโซ้วเสาไม้ไว้หน้าบ้าน ได้รับอุบัติเหตุจากการตัดไม้จากพืชสัตว์ร้ายและไข้ป่า การเมืองมีนโยบายออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินป่าสงวนให้ผู้บุกรุกป่า ค่านิยมใช้เครื่องเฟอร์นิเจอร์ไม้สูงขึ้นตลอด สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอากาศร้อนขึ้น ดินแข็ง ขาดปุ๋ย แร่ธาตุ เกิดน้ำท่วม และแห้งแล้งในฤดูร้อน

2. แนวโน้มต่อการมีส่วนร่วมฟื้นฟู อนุรักษ์ ป่าชุมชน สรุปได้ว่า ผู้นำในชุมชนเริ่มเห็นความสำคัญ จัดทำเขตป่าชุมชน ต้องใช้เวลาหลายปีจึงจะฟื้นฟูป่าชุมชนให้บรรลุผลได้ แต่มีข้อดีคือ ชาวบ้านเคยมีส่วนร่วมกิจกรรมป่ามาบ้าง

ข้อเสนอแนะสำคัญที่ได้จากการศึกษา มีดังนี้

1) ควรหาอาชีพที่สร้างรายได้สม่ำเสมอ หาดลาดเกษตรและประกันราคาพืชผลที่แน่นอนให้
2) สำรวจกลุ่มคนที่ตัดไม้ขายและเผาถ่านขาย โดยหางานอื่นที่สร้างรายได้มั่นคงให้ทำ
โดยเร็ว

3) ปลุกจิตสำนึกคนในชุมชนทุกระดับ ให้เข้าใจ ตระหนักถึงการอนุรักษ์ หวงแหนป่า และให้รู้จักใช้ทรัพยากรป่าอย่างไม่ทำลาย แต่ให้พึ่งพิงใช้สอยอย่างรู้คุณค่า

The objectives for this research are 1. to study the socio-economic and environmental impacts derived from the community forest change; 2. to study trends of participation in revival and conservation of the community forest.

It is a qualitative study , using the in-depth interview for data collection from 18 key-informants. In addition, the field observation was also used as supplementary method. Data collected were analysed with logical context description and descriptive statistics.

Important findings are briefly presented below:

1. The impacts of change deriving the 30 years period compared are :

1.1 The first 15 years of the community economy is of the traditional agricultural activities; tobacco leaves were planted for sale mostly to local merchants who fixed the price; during that period, household expenditure was not high. In the latter part of the 15 years, were farm technologies were introduced and used for farming resulting in high cost farming, and farmers suffered does, higher household expenditure, not enough for children's schooling fees; many villagers cut trees illegally to earn extra income. This put severe pressure on the forest.

1.2 Housing type during the former time required small amount of wood because of being one-storey houses and the populations was small in number. But during the latter part, the population increased significantly and house style changed to two or more storey using more wood for construction; the popularity of wood furniture is another cause for forest destruction, deterioration in environment in many aspects, such as, flooding, temperature increases.

2. Trends in revival and conservation of the forest seem practical when the community leasers realize the problems and villagers are willing to participate in the activities.

Among important recommendations emerged are villagers should have sufficient income from farming; not from wood cutting; promoting consciousness in forest protection and conservation among people concerned, among others.